

عنوان مقاله:

گزارش ابن رجب حنبلی (795 ه) در باب ایستایی علوم اسلامی در سده هشتم هجری (فضل علم السلف علی علم الخلف)

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره، آموزش و پژوهش (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

محمدحسن بسکابادی - دکترای تاریخ و تمدن ملل اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی مشهد

فهیمه نورعلی - دانشجوی دکترای برنامه ریزی درسی

لطیفه علی یوسفی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

فرشته پورشافعی - دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی

فاطمه پورشافعی - کارشناس مشاوره

خلاصه مقاله:

بی تردید، بررسی و پژوهش در علت یابی رکورد و جمود علوم اسلامی از قرن ششم به بعد از نکات مهم و ارزشمند در تاریخ تعلیم و تربیت اسلامی است. دورانی از تاریخ علم که چراغ پر تلالو علوم اسلامی رو به خاموشی گرایید و به جای تکامل و بالندگی که در قرن سوم و چهارم و حتی پنجم شاهدیم، از جامعه اسلامی رخت بر بست، بحث انسداد باب اجتهاد در بین اهل سنت موجبات تقلید و رکورد و تعصب دامن گیر مذاهب اربعه اهل سنت گردید که رهبری چنین رویکردی را حنابله عهده دار بودند. در چنین فضایی، آزاد اندیشی با بدعت و همکاری با مکتب اعتزال همراه می گشت که غور و تفحص در کتب آن عصر، بیانگر آن است. نوشتار حاضر که براساس گزارش ابن رجب (795-736 ه ق) حنبلی، براساس گزارش کتاب (فضل علم السلف علی علم الخلف) فراهم آمده، پس از بررسی اجمالی زندگی نامه، تالیفات، اساتید و اوضاع و احوال مذهبی و سیاسی زمان حیات این دانشمند حنبلی، به بررسی وضعیت میزان توجه او به علوم روزگار و احتیاط و ترس و نگرانی بیش از حد او از علوم جدید و اتکاء صرف به میراث سلف صالح می پردازد. او پس از تقسیم بندی علم به نافع و غیرنافع درصد رد و طرد علوم جدید است. نگرانی مستمر و هجمات مکرر او به علوم جدید (علوم خارج از چارچوب کتاب و سنت) به ویژه فلسفه و کلام و دفاع و تعصب زاید الوصف او در این مقاله قابل توجه و اعتنا است. کتاب مذکور از این حیث، آیین تمام نمای قرن هشتم هجری در باب رکود و ایستایی بیش از پیش علوم اسلامی است.

کلمات کلیدی:

ابن رجب حنبلی، سلف صالح، ایستایی و رکورد علوم اسلامی، علم نافع، علم غیرنافع

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1010838>

